

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/816/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

216/2013. (VIII. 1.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2012. október 4-én előterjesztett **panaszát** a 2013. augusztus 1-jén – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2012. október 4-én személyesen terjesztette elő panaszát a Testület panaszirodáján, amelyet postai úton 2012. október 18-án kiegészített.

1) A panaszos elmondta, hogy 2012. szeptember 30-án a délelőtti órákban Gy. város külterületén járt feleségével, abból a célból, hogy bort vásároljanak. Azonban a borospincék zárva voltak és a visszaúton észrevették, hogy egy már leszüretelt szőlőültetvényen néhány fürt szőlő lóg. Úgy gondolták, hogy – figyelemmel arra, hogy már leszüretelt területről van szó –, egy pár fürt szőlőt kosarukba raknak és hazavisznek. Nem sokkal ezután megjelent a szőlőültetvény tulajdonosa, aki először a panaszos feleségét, majd a panaszost is bántalmazta. A bántalmazás egy szerszámmal történt, melyet a szőlősgazda a saját gépjárművéből vett elő. Ezzel az eszközzel a panaszost három alkalommal megütötte, melynek következtében bal kezén és annak gyűrűs ujján sérülést okozott. Ezután a szőlősgazda a zsebéből egy nagyméretű zsebkést vett elő, melynek hatására a panaszos és a felesége megijedt, és a gépjárművökhöz mentek, amit magukra zártak és a helyszínről elhajtottak lakásukra. Haza

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

érkezésüket követően mintegy negyed óra múlva jelentek meg a rendőrök a lakásukon és közölték a panaszossal, hogy a szőlőültetvényen történtek miatt elő kell állítaniuk a rendőrségre. Ezt követően a panaszost megbilincseltek, és a rendőrségre vitték, ahol az előállító helyiségbe zárták. Körülbelül fél óra elteltével házkutatást tartottak a panaszos házában, majd az ott talált fegyvereket (nem éles lőfegyverek) lefoglalták és a panaszos feleségét is megbilincselve előállították. Ezt követően felváltva hallgatták ki a panaszost és a feleségét, majd az esti órákban mindkettőjüket E. városba vitték a megyei rendőrkapitányságra, ahol fogdába helyezték őket. Az este folyamán a panaszos személyi sérüléseiről a kórházban láttelet készült. A fogvatartás 2012. szeptember 30-án 11 óra 40 perctől 2012. október 1-jén 11 óra 15 percig tartott. A panaszos sérelmezi, hogy az általa elkövetett cselekmény miatt őt és a feleségét megbilincselve előállították, illetve szabálysértési őrizetbe vették. A panaszos előadta, hogy ő maga 69, felesége 68 éves, így feltehetőleg a szökésüktől, „az összebeszéléstől, vagy a bűnismétléstől” nem kellett a hatóságnak tartania.

2) A panaszos beadványát a 2012. október 18-án előterjesztett levelével kiegészítette, amelyben tételesen válaszolt a Testület által feltett kérdésekre.

a) A panaszos lakásán foganatosított rendőri intézkedésre 2012. szeptember 30-án 10 óra és 12 óra között került sor.

b) A panaszos a lakásába a rendőröket saját maga engedte be. A rendőrök öten voltak.

c) A rendőrök az intézkedés céljaként és okaként Sz. N. r. őrnagy bűnügyi osztályvezető írásos utasítását jelölték meg.

d) A rendőrök kulturáltan, és kellő tisztelettel léptek fel a panaszossal szemben. A panaszos elmondása szerint a felvezető járőr korábbról is jól ismeri őt, és tudta róla, hogy nem egy „renitens bűnözővel” áll szemben. A panaszos megítélése szerint a felvezető járőr maga is csodálkozott Sz. N. által elrendelt szolgálati utasításon, hogy 2 kilogramm leszüretelt tábláról leszedett szőlő miatt ilyen „túlkapásszerű” utasítást adott részükre. A panaszos megjegyzi, hogy a leszedett szőlő súlyát nem mérte meg, hanem azt csak becsléssel állapította meg.

e) A rendőrök a panaszossal szemben testi kényszert és bilincset alkalmaztak az előállító helyiségbe történő beszállítása során, annak ellenére, hogy ő engedelmeskedett a rendőri utasításoknak.

f) A felvezető járőr közölte a panaszossal, hogy az utasításnak tesz eleget, amely alapján őt megbilincselve kell előállítani. A rendőrök a panaszos kezét előre helyzetben bilincselték meg, így kísérték őt az utcán a járókelők szeme láttára a szolgálati gépjárműhez. A panaszos állítása szerint a járókelők napokig az esetről beszéltek, ami lelkiileg komoly sérülést okozott a panaszosnak.

g) A panaszos a rendőri intézkedéssel szemben nem tanúsított sem szóban, sem fizikai módon ellenállást.

h) A házkutatást a panaszos felesége jelenlétében hajtották végre, aki hatósági tanú jelenlétét nem látta szükségesnek. A panaszos a házkutatásnál nem volt jelen, mivel ekkor már az előállító helyiségbe volt bezárva. Ezek alapján a rendőri jelentés a valóságnak nem felel meg,

miszerint a panaszos lakásán talált, engedély köteles gázriasztót és légfegyvereket a panaszos adta elő a házkutatást tartó rendőröknek.

i) A rendőröknek a panaszos jelezte sérüléseit, akik erről nem vettek tudomást. A panaszos orvosi segítséget az előállító helyiségben egyszer kapott, mivel cukorbetegségével összefüggő gyógyszerekhez nem jutott hozzá.

j) A panaszost az előállítása alatt többször kihallgatták, amelyek jegyzőkönyv szerint egy-egy óráig tartottak. Az előállító helyiségben 11 órától körülbelül 19 óráig tartózkodott, ezt követően beszállították a kórházba, majd onnét a megyei kapitányság fogdájába, ahol őt a panaszos állítása szerint a fogda parancsnok „kultúráltan és meghökkenve” fogadta, mivel a parancsnok is csodálkozott azon, hogy 2 kilogramm szőlő miatt szállították őt Gy. városból E. városba. A fogdaparancsnok a panaszost ellátta tisztálkodó eszközökkel, takaróval és lepedővel. A fogdában kellett megvárnia a panaszosnak és a feleségének (különzártan) a E. Városi Bíróságon tartott tárgyalást, amely alapján szabadon bocsátották őket. Az E. Városi Bíróság a panaszos ügyében 2012. október 1-jén tartott tárgyalást, amely 11 óra 15 perckor ért véget.

k) A panaszos az előállításról nem kapott igazolást.

l) A panaszos szabálysértési őrizetbe vétele 2012. szeptember 30-án 10 óra 40 perctől 2012. október 1-jén 11 óra 15 percig tartott.

m) A panaszossal szemben az E. Városi Bíróságon bírósági eljárás indult az előállításával összefüggésben.

n) A panaszos a fent előadottakat a következőkkel egészítette ki, amelyekre vonatkozóan szintén kérte a Testület vizsgálatát.

A panaszos elmondása szerint Sz. N. bűnügyi osztályvezető egyéni bosszúból vezérelve a panaszos sérelmére már három alkalommal követett el hivatali bűncselekményt 2010 és 2012 között.

A panaszos előadta, hogy S. Zs. a panaszost leütötte garázsa előtt autómosás közben. A kitérő rendőrök az esetről készült jegyzőkönyvben a panaszost jelölték meg elkövetőként, és S. Zs-t sértettként. Az ügyben a panaszos panasszal élt a gy-i kapitányságvezetőnél „a kihallgatás és a garázdaság minősítés ellen”, aki „semmilyen elfogadható választ nem adott a mai napig sem”. Az ügyben nyomozást rendeltek el 2011 nyarán a Gy. Rendőrkapitányságon, ahonnan a panaszos kizárási indítványa alapján az ügyet áttették egy másik rendőrkapitánysághoz, ahonnan vádemelési javaslat érkezett a panaszos ellen a Gy. Városi Ügyészségre. Az eljáró hatóság mivel nem közölte döntését, illetve „a garázdaság minősítést nem változtatták meg”, ezért a panaszos panaszt terjesztett elő a Budapesti Rendőr-főkapitányság Teve utcai panaszirodájában is, ahonnan panaszát továbbították a Gy. Rendőrkapitányságra. A panaszos elmondása szerint választ a Gy. Rendőrkapitányságtól a mai napig nem kapott.

2011 őszén a panaszos B. N-nel keveredett összetűzésbe. A rendőröket B. N. telefonon hívta ki a helyszínre, és azt állította, hogy a panaszos bűncselekményt követett el. A panaszos állítása szerint ekkor a rendőrök ittas állapotban jelentek meg, és a panaszos felmenőit szidalmazták, és „bilincsbe verve” szállították be a Gy. Rendőrkapitányságra. A panaszost

annak ellenére megbilincseltek, hogy az intézkedéssel szemben nem mutatott ellenállást. A panaszos ezen intézkedés ellen szintén panasszal élt a gy-i kapitányságvezetőnél, aki az ügyben nyomozást rendelt el. A panaszos sérelmezte, hogy a panaszát elutasították, és nem továbbították a Megyei Nyomozó Ügyészséghez.

A panaszos kérte a Testülettől annak megállapítását, hogy a fenti két ügyben nem követett el garázdaságot.

o) A panaszos megküldte az E. Városi Bíróság végzését, amelyben a bíróság a tulajdon elleni szabálysértés elkövetése miatt eljárás alá vont panaszos és felesége szabálysértési őrizetét 2012. október 1. napjának 11 óra 15 percével megszüntette. A bíróság az ügy iratainak a Gy. Rendőrkapitányságra történő visszaküldéséről rendelkezett, miután a rendelkezésre álló adatok alapján a tényállás nem volt megállapítható. A bíróság megállapította, hogy az eljárás alá vont személyek vonatkozásában a szabálysértési őrizet meghosszabbításának a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 73. § (3) bekezdésében írt különös feltétele nem áll fenn, illetőleg a bíróság nem szabott ki elzárást az eljárás alá vont személyekkel szemben, így a bíróság a szabálysértési őrizetet a Szabs. tv. 73. § (2) bekezdése alapján megszüntette.

p) A panaszos beadványához csatolt több orvosi dokumentációt is.

A 2012. október 10-én kiállított ambuláns kezelőlap a váll és felkar zúzódását, valamint kéz ujjának törését, ujj középperc duzzanatát és fájdalmát tünteti fel.

A 2012. szeptember 30-én 22 óra 34 perckor készült ambuláns lap és röntgen lelet az alábbiakat rögzíti. A panaszos rendőrségi kísérettel érkezik a kórházba, mivel általa ismeretlen személy bántalmazta. Bal válla és keze sérült, bal kezének gyűrűsujján az izülete duzzadt és bevérzett. A panaszos megküldte a 2012. augusztus 23-én és szeptember 10-én kiállított leleteket is, amelyek heveny kötőhártya-gyulladást diagnosztizáltak.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. Az iratokból az alábbiak állapíthatóak meg.

1) Az intézkedés napján kelt, G. G. r. őrmester, Sz. D. r. őrmester és P. Zs. r. főtörzsszázlós által aláírt jelentés az intézkedés alapjául szolgáló eseményeket a következőképpen rögzíti.

A rendőrök az intézkedés napján a szolgálatuk teljesítése során 10 óra 50 perckor az ügyeletvezető utasítására jelentek meg a F. városrészen található szülőltetvénynél, mivel onnan V. I. arról tett bejelentést, hogy egy számára ismeretlen személy fegyvert fogott rá, aki ezt követően a helyszínt elhagyta.

A helyszínen megjelenve a rendőrök felvették a kapcsolatot a bejelentővel, aki előadta, hogy az intézkedés napján 10 óra 40 perc körüli időben érkezett feleségével F-ra, amikor arra lett

figyelmes, hogy szőlőültetvényükön egy nő szedi a szőlőt. Ezt követően V. I. a számára ismeretlen nőt kérdőre vonta, hogy milyen jogon szedi ő más szőlőjét, amelyre a nő azt felelte, hogy a tulajdonos engedélyével szedi itt a szőlőt. Ezután V. I. közölte a nővel, hogy ez az ő földje, és ő senkinek sem engedte meg, hogy szőlőjét szedjék. V. I. felszólította a nőt, hogy tegye le a kosarat, amibe a szőlőt szedte. Erre a nő a kosárban lévő szőlőt a földre öntötte, ezután pedig megjelent egy ismeretlen férfi a másik sorból, aki fegyvert tartott a kezében, és azt V. I-re fogva azt kiabálta, hogy „Megöllek!”. V. I. elmondása szerint ekkor a kezében lévő baltanyéllal kiverte a férfi kezéből a fegyvert. Ezt követően az ismeretlen férfi a nála lévő szőlőt a földre borította, felvette a fegyverét, majd egy szürke Peugeot márkájú személygépkocsival a szőlőültetvényről távozott. Ezt követően V. I. értesítette a rendőrséget.

V. I. elmondta, hogy az eltulajdonítani kívánt Chassalas típusú szőlő súlya körülbelül 30 kg volt, amelynek értéke 10. 000 forint.

A rendőrök a helyszínen adatgyűjtést végeztek, amely során meghallgatták Zs. L-t (tanút), aki előadta, hogy aznap 10 óra 40 perc körüli időben F-n található borospincéjéhez tartott, amikor észlelte, hogy V. I. a szőlőterületén tartózkodik, ahonnan egy szürke Peugeot típusú személygépkocsi sietve elhajt.

A rendőrök megállapították a helyszíni intézkedés során a szolgálatparancsnok segítségével, hogy az elkövető a panaszos.

Tekintettel arra, hogy a jármű felderítése az elkövetés helyszínének környezetében eredményre nem vezetett, a TIK-kel történő egyeztetést követően a rendőrök megjelentek a panaszos bejegyzett lakóhelyén.

A panaszos a lakásán a rendőröknek elmondta, hogy gépkocsijával valóban járt a F-n található szőlőültetvényen, ahol feleségével szőlőt szedtek, és elismerte a hangos szóváltást is, de tagadta, hogy a helyszínen fegyverrel fenyegetőzött volna.

Ezt követően a rendőrök közölték a panaszossal, hogy megalapozottan gyanúsítható bűncselekmény elkövetésével, ezért a Gy. Rendőrkapitányságra elő fogják állítani, majd előzetes figyelmeztetést követően kezeit előre bilincselték.

A panaszos a rendőrök kérésére a bejárati ajtó mellett balra található beépített szekrény falára erősített lemezszekrényből kivett és átadott egy darab kézi maroklőfegyvert, egy darab gázriasztó fegyvert teli tárral tokban elhelyezve, zárt dobozban gázriasztó pisztolyba való löszert és három darab csőszűkítőt. Ezután a panaszos a lemezszekrény tetejéről átadott egy darabszámozással és típusjelzéssel nem rendelkező rövid csövű gázriasztó pisztolyt tokban elhelyezve teli tárral. A rendőrök a panaszos lakása mellett lévő parkolóban álló gépjárművét is átvizsgálták, de abban közbiztonságra veszélyes eszközt vagy fegyvernek látszó tárgyat nem találtak. A jármű átvizsgálását követően a panaszost a Gy. Rendőrkapitányságra előállították, ahol sérülés és panaszmentesen a szolgálatparancsnoknak átadták, majd 12 óra 10 perckor az előállító helységben elhelyezték.

A jelentés rögzíti, hogy a személyi szabadság korlátozása és a kényszerítő eszköz alkalmazása során jelen volt D. R. r. törzsőrmester és H. D. r. őrmester, az Őrs munkatársai is.

2) A rendőrségi iratokhoz mellékeltek az intézkedés napján kelt, G. G. r. őrmester, Sz. D. r. őrmester és P. Zs. r. főtörzssászlós által aláírt, az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő

eszköz alkalmazásáról készített jelentést, ami a fentiekhez képest az alábbi többlet információt tartalmazza.

Az intézkedő rendőrök 2012. szeptember 30-án 11 óra 30 perckor vonták intézkedés alá a panaszt, és annak keretében a Rendőrségről szóló XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdés I. fordulata alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése szerint – mint személyi szabadságában korlátozott személyt – átvizsgálták, és a 33. § (2) bekezdés b) pontja (aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható) és f) pontja (akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható) alapján előállították. Az intézkedés során az Rtv. 48. § b) pontja alapján támadás megakadályozása érdekében, valamint c) pontja alapján szökés megakadályozása érdekében bilincset alkalmaztak. A kényszerítő eszközök alkalmazására figyelmeztették a panaszt. A bilincset 2012. szeptember 30-án 11 óra 35 perctől 12 óráig alkalmazták a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011 (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint kezek előre bilincselésével. A rendőri intézkedés során sérülés, a kényszerítő eszköz, illetve intézkedés alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett.

A jelentés megjegyzi, hogy a panaszos az Rtv. 18. § (1) bekezdése értelmében a hozzátartozója és képviselőjének kiértesítését nem kérte, a panaszt az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a rendőrök szóban tájékoztatták, az előállítás idejéről szóló igazolást, valamint az előállító egységben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13.) BM. rendelet 2. § (8) és (9) bekezdése, 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. bekezdése alapján a panaszos jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást a panaszos részére kiadták.

A jelentés alapján V. I. megadta az ismeretlen személy által vezetett Peugeot típusú személygépkocsi rendszámát, és a járműnyilvántartó adatai alapján megállapítást nyert, hogy a jármű bejegyzett tulajdonosa a panaszos.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapításai szerint a panaszossal szemben végrehajtott igazoltatás, ruházatának átvizsgálása és előállítása, valamint a bilincs alkalmazása jogszerű és szakszerű volt. A parancsnok úgy ítélte meg továbbá, hogy az intézkedés megfelelt az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelményének.

3) Megküldték a 2012. szeptember 30-án 12 óra 15 perckor a Büntető Törvénykönyvről 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 271. § (1) bekezdésébe ütköző garázdaság bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt megtartott helyszíni szemléről készült jegyzőkönyvet. A helyszíni szemlén jelen voltak K. L. r. törzsszázlós (szemlebizottság vezető), H. A. r. főtörzsrőrmester (bűnügyi technikus) és V. I. (sértett). A jegyzőkönyv rögzíti, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 170. § (4) bekezdése, illetve a Be. 177. §-a alapján halaszthatatlan nyomozási cselekményként fonatosították a helyszíni szemlét. A jegyzőkönyv mellékletét képezi a helyszínről készült fényképek, amelyen jól kivehetően földön lévő szőlőfürtök és egy metszőolló, valamint V. I. autójának a csomagtartójában elhelyezve egy csákánynyél látható.

4) A gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyvben a panaszos elismerte, hogy a feleségével a szőlőültetvényen szeretett volna egy kevés szőlőt szedni, amikor megjelent V. I., aki el kezdte a panaszos feleségét rugdosni. Ekkora panaszos a feleségétől körülbelül 50 méterre volt. A panaszos felesége kiabálni kezdett, ezért a panaszos odaszaladt hozzájuk és felszólította V. I-t, hogy hagyja abba a támadást, ne bántalmazza a feleségét. Miután V. I.

rátámadt a panaszosra is, a panaszos beugrott az autójába a felesége mellé (mert ő vezetett) és elmenekültek a helyszínről. Hazaérve az autót a parkolóban rakták le, majd felmentek a lakásba, ahol azon tanakodtak, hogy most mi lesz. A panaszos azt mondta a feleségének, hogy hétfőn bemegy a kapitányságra és megteszi a feljelentést. Időközben megjelentek a rendőrök, akik megbilincseltek a panaszoszt és előállították. A panaszos elmondása szerint nála nem volt fegyver, sem pedig annak látszó tárgya, fegyveres bántalmazást nem követett el.

A jegyzőkönyv szerint a panaszos a gyanúsítást megértette, és az ellen panaszt nem terjesztett elő.

5) Az iratokhoz csatolták a panaszos feleségének, mint eljárás alá vont személynek meghallgatásáról felvett jegyzőkönyvet, amely a panaszos által előadottakat az alábbiakkal egészítette ki.

V. I., a Lada Niva vezetője kiszállt a terepjáróból és ordítani kezdett a panaszos feleségével, hogy „mit képzeltetek ti, én vagyok a gazda stb.”, és eközben odament hozzá, majd többször meglökte a panaszos feleségét a kezével és a térdével is, és kérdőre vonta őt, hogy milyen jogon szedik a szőlőt. A panaszos felesége erre azt válaszolta, hogy azt hitték, hogy a területet nem művelik, ezért szedték le a fürtöket. A panaszos felesége bocsánatot kért V. I.-tól, és azt mondta neki, hogy a leszedett szőlőt (kb. 4-5 kg) tegye be az autójába. V. I. megfogta a panaszos felesége kezében lévő kosár fülét, aminek következtében a kosár tartalma kiborult a földre. A panaszos felesége szerint a szóváltást a férje is meghallhatta, ezért odajött hozzájuk, majd beültek az autójukba és elindultak haza. A panaszos felesége elmondása szerint a férje is szedett szőlőt, azonban azt nem tudja megmondani, hogy mennyit, mert a kosár az otthonukban már üres volt. A rendőrök hazaérkezésük után jelentek meg, akikkel ő és a férje is együttműködött. A panaszos felesége elismerte cselekedetét, amit nagyon megbánt.

6) Megküldték V. I. tanúkihallgatásáról az intézkedés napján készített jegyzőkönyvet, valamint V. I. által készített fényképeket, amelyeket a rendőrség rendelkezésére bocsátott.

A jegyzőkönyvből kiderül, hogy V. I. gondolja a F. városrészen található saszla fajtájú szőlőültetvényt, amely N. I. kecskeméti lakos tulajdonát képezi. Mivel a szőlőterületet V. I. gondolja és használja, ezért ami azon terem, az őt illeti meg.

V. I. előadta, hogy az intézkedés napján a délelőtti órákban 9 óra 30 perckor és 10 óra között V. I. autóval ment ki a feleségével a F-n található a pincéjéhez. A helyszínre érve V. I. meglátott egy szürke autót, befordult és az autó mögött megállt két méternyire. Akkor látta meg, hogy a szőlőültetvényen egy nő és egy férfi egy nagy piaci bevásárlókosárba szedik a szőlőt. V. I. kiszállt az autójából és lefényképezte a szürke autót, úgy hogy az autó rendszáma és a szőlős is látszódjon, ezután elindult a nő felé, akire elég mérgesen rákiabált, hogy miért szedi más szőlőjét, aki mondott egy nevet, hogy ő a szőlő tulajdonosa és az ő engedélyével szedik a gyümölcsöt. Erre V. I. azt mondta neki, hogy ez nem igaz, mivel ő műveli a területet, ő az ültetvény tulajdonosa, és ő biztosan nem adott engedélyt a szőlőszedésére. V. I. ki akarta venni a nő kezéből a kosarat, ezért megfogta a kosár fülét, de a nőt nem bántotta. Erre a nő azt mondta, hogy akkor inkább kiönti, és ki is öntötte a szőlőt a kosárból. Ezt látva, V. I.-tól körülbelül 50 méterre a másik sorban lévő férfi elindult feléjük, és azt kiabálta, hogy „Agyonlőlek, megdöglesz!”. Ezen kívül mondott mást is, de azt V. I. nem értette. Amikor a férfi körülbelül 15-20 méterre volt tőlük, V. I. meglátta a kezében a pisztolyt, és felhívta a 112-es segélyhívó számot, és kérte, hogy kapcsolják a gy-i rendőrséget. Ekkor odament az autó hátuljához és kinyitotta a csomagtartót, ahonnan kivett egy csákánynyelet. Ekkora a férfi

teljesen közel jött V. I.-hez, mintegy 1,5-2 méterre volt. V. I., hogy megakadályozza, hogy meglőjék őt, a csákánynyéllel a férfi felé ütött, akinek a hátát találta el. A férfi összegörnyedt, és a kezéből kiesett a pisztoly. V. I. megfogta a pisztoly tusát és nagy erővel eldobta, amely tőle a 4. vagy az 5. sorban érhetett földet. Miután V. I. a pisztolyt eldobta, a férfi otthagya őt, kiöntötte a kosárból a szőlőt, és elment a pisztolyt megkeresni. Ezután visszajött a nővel, majd beültek a kocsiba és elhajtottak a helyszínről. V. I. elmondása szerint a nő mindvégig próbálta a férfit csitítani, hogy ne csináljon semmit, tegye el a fegyvert, de a férfi olyan volt mindegy „örjöngő állat”.

V. I. által készített képeken a földre dobott szőlőfürtök és a panaszos autója jól kivehető.

7) A rendőrségi iratokhoz csatolták Zs. L. tanúkihallgatásáról készített jegyzőkönyvet, amelyben Zs. L. a történetekkel kapcsolatban az alábbiakról számolt be.

Zs. L. 2012. szeptember 30-án 11 óra körüli időben ment a F-ba vezető bekötőúton, amikor meglátta V. I. Lada Niva típusú kocsiját a szőlősüknél. Azután észrevette V. I. feleségét, aki jött az út felé. Zs. L.-nek úgy tűnt, hogy V. I. felesége valamint mondani akar, ezért megállt és megkérdezte, hogy segíthet-e valamit. Ekkor V. I. kicsit odébb volt és éppen telefonált. A felesége annyit mondott, hogy lopták a szőlőt és pisztollyal megfenyegették. Ezen Zs. L. meg is lepődött, mert V. I. felesége betegsége miatt nem tud beszélni, ő maga még nem is hallotta beszélni őt. Azután V. I. abbahagyta a telefonálást és rámutatott egy autóra, ami kb. 20-30 méterre a műúttól volt. Amikor Zs. L. odanézett, látta, hogy megfordul a szürke autó és elhajt, de nem a műút felé, hanem befelé a szőlős felé a földúton, amerre nincs is rendes út, csak bozótos. Zs. L. elmondása szerint egy számára ismeretlen 50-60 év körüli pár ült az autóban, akiknek arcát nem jegyezte meg, így nem is ismerné meg őket. Zs. L. a férfit és a nőt az ablakon keresztül látta, amikor már viszonylag messze jártak, ő maga az előzményeknek nem volt szemtanúja. V. I. elmondta Zs. L.-nek, hogy pisztollyal fenyegették meg őt, mivel rászólt a párra, hogy ne szedjék le a szőlőjét. V. I. ekkor már hívta a rendőröket, ezért nem kérte Zs. L. segítségét, ezért ő elhagyta a helyszínt.

8) Megküldésre került az intézkedés napján kelt, a szolgálatparancsnok, M. A. r. törzssászlós feljegyzése, amely rögzíti, hogy V. I. ismeretlen tettes ellen tett feljelentést, akinek személyazonossága megállapítást nyert a helyszíni szemle során. Ugyanezen a napon G. G. r. őrmester és Sz. D. r. őrmester a panaszos és a felesége ellen szabálysértési feljelentést tett.

9) „Nyilatkozat” elnevezésű formanyomtatvány szerint a panaszos az eljárás során sérülést nem szenvedett, nincs azonnali ellátást igénylő egészségügyi problémája, és tudomása szerint nem szenved fertőző betegségben. A nyomtatvány alapján a panaszos a rendőrségi fogdák rendéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendeletben meghatározott jogairól, kötelezettségeiről, a jogorvoslat lehetőségeiről, és a fogda napirendjéről tájékozottak.

10) Szintén „Nyilatkozat” elnevezésű formanyomtatvány rögzíti, hogy a panaszos az intézkedés várható időtartalmáról felvilágosítást kapott. Az irat feltünteti, hogy a panaszos cukorbeteg, azonban nincsen azonnali ellátást igénylő egészségügyi problémája, illetve az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján nem kérte hozzátartozójának vagy más személy értesítését.

11) Ugyancsak „Nyilatkozat” elnevezésű formanyomtatvány alapján a panaszos a rendőrségi fogdák rendéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (9) bekezdésében meghatározott szóbeli tájékoztatót megkapta, az írásos tájékoztató levelet átvette, valamint a fogvatartottak

jogait és kötelezettségeit tartalmazó, valamint a fogvatartottakkal szemben alkalmazható kényszerítő eszközökről szóló tájékoztatást is megkapta.

12) A rendőrség megküldte a panaszos által tett azon nyilatkozatot is, amely szerint az átkísérésének egészségügyi akadálya nincs, orvosi vizsgálatra nem tartott igényt, a fogdában sérülést nem szenvedett, nem bántalmazták, és panasza sincs.

13) Megküldésre került a Gy. Rendőrkapitányság panaszos szabálysértési őrizetbe vételét elrendelő határozata a Szabs. tv. 177. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő szabálysértés elkövetése miatt. A határozat alapján a szabálysértési őrizet az előállítás időpontjától, tehát 2012. szeptember 30. 11 óra 30 perctől számít, és legkésőbb 2012. október 3-án 11 órakor jár le. A határozatot 2012. szeptember 30-án 19 óra 15 perckor hirdették ki, amellyel szemben a panaszos panasszal élt.

14) A rendőrség csatoltan megküldte az intézkedés napján a panaszos, mint rendőri intézkedés alatt álló személy orvosi vizsgálatáról készült dokumentumot, amely feltünteti, hogy panaszos bal válla és bal kezén lévő ujjá fáj, és mozgásban korlátozott. Az irat rögzíti, hogy a panaszos cukorbeteg.

15) Az orvosi ügyelet által 2012. szeptember 30-án 19 óra 50 perckor kiállított ambuláns napló a panaszos bal felkarján és bal kezének ujján tüntet fel sérülést.

16) Az intézkedés napján kiállított orvosi vélemény szerint a panaszos külsérelmi nyomokkal rendelkezik, ennek ellenére fogdában elhelyezhető. Intézkedésként az E. Kórház Sürgősségi Betegellátó Osztályán készített röntgen vizsgálat van feltüntetve.

17) Mellékelten megküldték a 2012. október 1-jén kelt átkísérési utasítást, amely a panaszos Megyei Rendőr-főkapitányságról (a továbbiakban: MRFK) az E. Városi Bíróságra történő kísérésekor a kísérés módjaként az Rtv. alapján bilincset, vezetősíjzat és 2 fő szolgálati felszereléssel átkísérő rendőrt jelöl meg. Az utasítás rögzíti, hogy a panaszost a rendőrkapitányságról panasz és sérelem nélkül vették át.

18) A G-i Városi Bíróság 2012. október 1-jén keltezésében lopással elkövetett tulajdon elleni szabálysértés elkövetése miatt a panaszost és a feleségét figyelmeztetésben részesíti. A végzés indokolása rögzíti, hogy az eljárás alá vont személyek ellen a Gy. Rendőrkapitányság 2012. szeptember 30. napján kelt feljelentése alapján indult szabálysértési eljárás, tulajdon elleni szabálysértés elkövetése miatt. A bíróság megállapította, hogy az eljárás alá vont személyek 2012. szeptember 30-án 10 óra 45 perckor V. I. sértett szőlőültetvényén eltulajdonítottak körülbelül 2kg saszla szőlőt. A lopással okozott kár 180 forint, mely a szőlőnek a sértett részére történő visszaadással megtérült. Az eljárás alá vont személyek a cselekmény elkövetését elismerték, a szabálysértés elkövetésének a tényét a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok (feljelentés, jegyzőkönyvek, tanúvallomások), valamint az eljárás alá vont személyek tettenérése egyértelműen alátámasztották, ezért a bíróság megállapította, hogy a panaszos és a felesége a cselekményükkel elkövették a Szabs. tv. 177. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző lopással elkövetett tulajdon elleni szabálysértést. A bíróság a panaszos esetében súlyosító körülményként értékelte, hogy a panaszos az elmúlt két évben szabálysértés elkövetése miatt marasztalva volt.

19) A gy-i kapitányságvezető 2012. december 3-án kelt összefoglaló jelentésében a Testület kérdéseire válaszolva az alábbiakról számolt be.

A panaszos magánlakásában történt rendőri intézkedés indoka az volt, hogy V. I. telefonon bejelentést tett a rendőrségre, miszerint a Gy. város külterületén lévő szőlőseben tetten ért a feleségével egy férfit és egy nőt, akik épp a szőlőjét tulajdonították el. V. I. szóváltásba keveredett velük, amely során az ismeretlen férfi elővett egy fegyvert és azzal életveszélyesen megfenyegette őt. Az ismeretlen személy ezen cselekményével a Btk. 271. § (3) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő fegyveresen elkövetett garázdaság bűncselekményét követte el. Az elkövető személyazonosságának megállapítása után a panaszos lakásán a panaszos előállítás céljából a Gy. Rendőrkapitányság közterületi állománya megjelent. Az előállítása jogalapja fegyveresen elkövetett garázdaság bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja, és mivel a szabálysértési eljárás azonnal lefolytatható volt a szőlőlopás ügyében, f) pontja volt.

A panaszos lakásán az intézkedő rendőrök az előállítás során a panaszossal közölték, hogy garázdaság bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható, az eljárás céljaként a pedig büntető- és szabálysértési eljárás lefolytatását, és nyomozati cselekmények végrehajtását jelölték meg.

A panaszos lakásán nagyszámú, összesen öt rendőr fogatosított intézkedést a tekintettel arra, hogy fegyveres elkövetésről tettek bejelentést.

Az intézkedés eredményes befejezéséhez a bilincs alkalmazása is elegendőnek bizonyult, ezért nem is merült fel az intézkedő rendőrökben, hogy szükség lehet további kényszerítő eszköz alkalmazására. Így a panaszossal szemben nem került sor testi kényszer alkalmazására, mivel folyamatosan együttműködő volt, a rendőrök utasításait követte, és az intézkedésnek nem szegült ellen. A panaszos testi kényszerre vonatkozó állítása ez alapján valótlan.

A bilincs alkalmazását megelőzően figyelmeztetés történt a kényszerítő eszköz használatára vonatkozóan. A bilincselés okaként a rendőrök fegyveresen elkövetett garázdaság bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúját közölték. A bilincs alkalmazásának jogalapja az Rtv. 48. § b) és c) pontja, illetve a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés a) és c) pontja volt. A kapitányságvezető megjegyzi, hogy a panaszos az intézkedő rendőrök előtt nem ismeretlen, mert több büntetőeljárás is volt vele szemben folyamatban. Ennek során elmeorvosi vizsgálata is megtörtént, melyben a kirendelt szakértő megállapította, hogy a panaszos személyiségzavaros, elméjének kóros működése állapítható meg. A szakértői vélemény alapján a panaszos önvédelmi és vadászfegyvereit bevonták. Az intézkedő rendőrök ennek tudatában intézkedtek vele szemben, így joggal számíthattak az esetleges támadására, tekintettel pszichés problémáira. A bilincselés során a panaszosnak sérülése nem keletkezett, és panasszal sem élt.

A bilincs alkalmazása a panaszos lakásában történt. A szolgálati gépjárműhez való kísérésekor nem valószínű, hogy nagyszámú járókelő látta a kényszerítő eszköz alkalmazását, mivel a rendőrök a lakóház bejáratához a lehető legközelebb álltak meg, illetve ezen útszakasz ebben az időszakban csekély forgalmú.

A bilincs alkalmazása során az intézkedő rendőrök tudtak arról, hogy a sértett a fegyverrel fenyegetőző panaszos kezéből egy karóval kiverte a fegyvert a bűncselekmény elkövetése során, így azon sérülés keletkezhetett. A panaszos lakásán történt intézkedéssel és az egész előállítással kapcsolatban nem élt panasszal, illetve nem jelezte a kezének oly fokú sérülését, amely a bilincs alkalmazásának mellőzését tette volna indokolttá. Az intézkedő rendőrök a

bilincs alkalmazása során mérlegelték a sérüléseit, de tekintettel a fent leírt pszichés problémáira úgy ítélték meg, hogy szükséges és indokolt a bilincs alkalmazása.

A panaszossal szemben az alábbi intézkedések lettek fogantatva. A panaszos előállítására 11 óra 30 perctől, a sértett tanúkenti meghallgatására 13 óra 33 perctől 14 óra 16 percig, a házkutatás fogantatására 13 óra 46 perctől 14 óra 20 percig, tanú meghallgatására 14 óra 48 perc és 14 óra 52 perc között, eljárás alá vont meghallgatására 14 óra 50 perctől 15 óra 25 percig, a panaszos gyanúsítottkénti kihallgatására 15 óra 44 perctől 16 óra 16 percig (ezt követően a jegyzőkönyv aláírása, jogi felvilágosítás adása a panaszos részére, majd rabosítás 17 óra 25 percig), tanú meghallgatás 17 óra 13 perc és 27 perc között, lefoglalásra 17 óra 46 perctől 18 óra 15 percig, a panaszos őrizetbe vételére 19 óra 15 perckor, a panaszos orvosi vizsgálatára az előállító helyiségben körülbelül 19 óra 25 perctől 20 óráig, a panaszos kórházba, majd a MRFK fogdájába történő átszállítására került sor. Ezeket az intézkedéseket megelőzően, illetve párhuzamosan történt még helyszíni szemle, adatgyűjtés, védő kirendelése, bünyjegyzékek, határozatok és egyéb iratok elkészítése, és telefonos egyeztetés a E. városában lévő kórházzal a panaszos orvosi vizsgálatáról. A panaszos 12 óra 10 perctől 14 óra 25 percig, majd 15 óra 30 perctől 15 óra 40 percig, illetve 17 óra 25 perctől 21 óra 45 percig volt az előállító helyiségben.

A panaszos orvosi vizsgálata Gy. városban, a rendőrség épületében történt meg, amely során a vizsgálatot lefolytató orvos traumatológiai vizsgálat lefolytatását látta indokoltnak a befogadás előtt. Mivel Gy-n traumatológiai osztály nincs, ezért vagy a H. városi vagy az E. városi kórházba kellett beszállítani a panaszost. Ennek megszervezése sok telefonos egyeztetést követően sikerült, és célszerűséből – mivel a befogadás is a MRFK E. városi fogdájában történt – E. városban került sor a vizsgálatra. A panaszos az őrizetbe vétel kihirdetését követően rosszullette panaszkodott, mivel leesett a vércukorszintje. A kihívott orvosi ügyelet megállapította, hogy a panaszos szimulál, és ezt az eljáró orvos közölte a szolgálatparancsnokkal.

A MRFK épületébe azért szállították át a panaszost, mivel az ott található rendőrségi fogdába kellett elhelyezni a szabálysértési őrizetbe vett személyeket.

A panaszos a befogadás során nem jelezett panaszt annak ellenére, hogy a befogadást végző fogdaőr erre külön írásban nyilatkozta.

Az előállításról készült igazolás, de az nem került átadásra a panaszosnak, mivel nem szűnt meg az előállítása az őrizetbe vétele miatt. Az igazolást az E. Városi Bíróság végzése tartalmazza, amely az előállítás kezdő és megszüntetésének az időpontját tartalmazza.

A panaszos szabálysértési őrizetbe vételére és annak kihirdetésére a Gy. Rendőrkapitányságon került sor 2012. szeptember 30-án 19 óra 15 perckor.

A panaszos a beszerzett adatok alapján eljárás alá vontként került meghallgatásra, illetve a beszerzett bizonyítékok alapján gyanúsítottként hallgatták ki. A kapitányságvezető beszámol arról, hogy a panaszossal szemben szabálysértési és büntetőeljárás is indult. A szabálysértési ügy alapja az volt, hogy a panaszos a feleségével szabálysértési értéknek megfelelő mennyiségű szőlőt lopott, a büntetőügy alapját pedig az képezte, hogy a panaszos fegyvert szegezett a sértettre, miközben azt kiabálta, hogy „megdöglesz, agyonlőlek”.

A panaszosnak sérülést okozó személyt mindkét eljárásban sértettként, illetve tanúként hallgatták meg, és szövegeket helyszíni szemlét fogatosítottak.

20) A Gy. Rendőrkapitányság az intézkedés napján kelt lefoglalás elrendeléséről szóló határozata a Be. 151. § (1) és (2) bekezdése alapján a panaszos rendőrök részére átadott gázriasztó fegyverek lefoglalását rendeli el tekintettel arra, hogy V. I-vel szemben elkövetett bűncselekmény tárgyi bizonyítékát képezik. A panaszos a határozattal szemben panaszt terjesztett elő.

21) Gy. Városi Ügyészség 2012. október 10-én hozott határozatával a panaszos a lefoglalást elrendelő határozat ellen előterjesztett panaszát elutasította, mivel az ügyészség megállapította, hogy a rendőrség törvényesen rendelt el házkutatást, amely során törvényesen foglalta le a tárgyi bizonyítási eszköznek minősülő fegyvereket.

22) A rendőrség megküldte a panaszos 2012. október 6-án kelt, a megyei rendőrfőkapitánynak címzett levelét, amelyben a panaszos sérelmezi, hogy B. N-nel való összetűzése miatt indult büntetőeljárás lezárását követően az eljáró vádhatóság döntését vele nem közölte, illetve még iratismertetés sem történt a részére. A panaszos levelében kifogásolta, hogy S. Zs. való konfliktusával összefüggésben indult panasz eljárás során panaszát elutasították, valamint azzal kapcsolatosan tett későbbi levelére a rendőrfőkapitány sem adott választ. A panaszos levelében előadta tovább, hogy 2011. november 17-én vasúti baleset elszennvedője volt, és kérése ellenére az erről szóló igazoltást a Gy. Rendőrkapitányság nem adta ki, valamint nem értesítette az áldozatvédelmi szolgálatot. A panaszos levelében kifogásolta a lakásán 2012. szeptember 30-án végrehatott házkutatás és lefoglalás jog- és szakszerűségét.

23) A megyei rendőrfőkapitány válaszában a panaszos 2012. október 6-án kelt levelében megfogalmazott sérelmeket az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról 2004. évi XXIX. törvény (továbbiakban: Eu. tv.) 141-143. §-a, valamint közérdekű kérelmek, panaszok és bejelentések, valamint a rendőri intézkedések elleni panaszok egységes kezeléséről szóló 36/2008. (OT 19.) ORFK utasítás alapján annak tartalma alapján bírálta el.

24) A panaszos 2012. november 6-án, a rendőri intézkedés elleni panasz miatt kezdeményezett közigazgatási hatósági eljárásban tanúkénti meghallgatásáról készült jegyzőkönyvben a panaszos előadta, hogy a házkutatás során a tőle lefoglalt egyes fegyvereket a lefoglalt tárgyakról készített lista nem tüntette fel.

25) A gy-i kapitányságvezető 2012. november 7-én kelt határozata elutasítja a panaszos által a lakásán 2012. szeptember 30-án tartott házkutatással szemben előterjesztett panaszát, amelyben a panaszos azt kifogásolta, hogy a tőle lefoglalt egyes fegyvereket a lefoglalt tárgyakról készített lista nem tüntette fel.

26) A panaszos lakásán fogatosított házkutatással összefüggésben a rendőrség megküldte a házkutatásról készített jegyzőkönyvet, és a lefoglalt fegyverekről készült fényképeket, valamint bűnjeljegyzékeket. A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta a lefoglalásról készített jegyzőkönyv, a szakértő kirendeléséről szóló határozat és a fegyverszakértői vélemény egy példányát.

Megküldésre kerültek a panaszosra vonatkozó szabálysértési és a bűnügyi nyilvántartás adatait rögzítő iratok is.

A Testület rendelkezésére állnak továbbá a helyszíni szemle alkalmával lefoglalt tárgyakról és nyomokról készített jegyzék; védő kirendeléséről szóló határozat; a rendőrség feljegyzései, jegyzőkönyvei és levelezései; a panaszos előállító helyiségben történő elhelyezésével, illetve fogvatartásával, a panaszos feleségének előállításával, valamint a panaszos igazságügyi orvosszakértői vizsgálatának elrendelésével kapcsolatos iratok.

Az ebben a pontban felsorolt iratok a panasz eljárás szempontjából nem bírnak relevanciával, ezért ismertetésüktől a Testület eltekint.

III.

1) A Testület a panasz eljárásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy az általa elkövetett cselekmény miatt szabálysértési őrizetbe vették, továbbá előadta, hogy a házkutatásról készült rendőri jelentés nem felel meg a valóságnak, mivel az irat szerint a panaszos lakásán talált, engedélyköteles gázriasztót és légfegyvereket a panaszos adta elő a házkutatást tartó rendőröknek, holott ekkor már a panaszos az előállító helyiségben tartózkodott.

A panaszos elmondása szerint Sz. N. bűnügyi osztályvezető egyéni bosszúból vezérelve a panaszos sérelmére már három alkalommal követett el hivatali bűncselekményt 2010 és 2012 között.

A panaszos előadta, hogy S. Zs-vel való konfliktusával kapcsolatban nyomozást rendeltek el 2011 nyarán a Gy. Rendőrkapitányságon. Az ügyben vádemelési javaslat érkezett a panaszos ellen a Gy. Városi Ügyészségre. Az eljáró hatóság mivel nem közölte döntését, illetve „a garázdaság minősítést nem változtatták meg”, ezért a panaszos panaszt terjesztett elő a Budapesti Rendőr-főkapitányság Teve utcai panaszirodájában is, ahonnan panaszát továbbították a Gy. Rendőrkapitányságra. A panaszos állítása szerint mind a mai napig választ a Gy. Rendőrkapitányságtól nem kapott. A panaszos elmondása szerint B. N-nel való összetűzésével kapcsolatban a Gy. Rendőrkapitányság is nyomozást rendelt el, amelyben a panaszát elutasították és nem továbbították a Megyei Nyomozó Ügyészséghez. A panaszos kérte a Testületet, hogy a fenti két ügyben állapítsa meg, hogy nem követett el garázdaságot.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomag-jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Az előadó testületi tag 2012. október 9-én kelt levelében tájékoztatta a panaszost, hogy az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében a Testület rendőri intézkedésekkel, mulasztásokkal, valamint kényszerítő eszközök alkalmazásával foglalkozik, így nem jogosult szabálysértési, valamint büntetőeljárás keretében foganatosított cselekmények törvényességét elbírálni, valamint az intézkedő rendőrök büntetőjogi felelősségét megállapítani. Az előadó testületi tag arra is felhívta a panaszos figyelmét, hogy a Testületre irányadó hatásköri rendelkezések értelmében a panaszbeadványnak azon részét jogosult vizsgálni, amely az intézkedést foganatosító rendőr viselkedésével kapcsolatos.

A fentiekből következik, hogy a Testület nem vizsgálhatja a panaszos lakásán foganatosított házkutatás, illetve a panaszos őrizetbe vételének jogszerűségét, valamint azt, hogy Sz. N. bűnügyi osztályvezető követett-e el bűncselekményt. A Testület hatáskörének hiányában nem foglalkozhat a panaszos S. Zs-vel és B. N-nel való konfliktusával összefüggésben indult eljárással kapcsolatban megfogalmazott sérelmeivel. A Testület szintén nem vizsgálhatja, hogy a panaszos elkövette-e a garázdaság bűncselekményét a fenti két ügyben.

Megjegyzzi a Testület, hogy a rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszos a Gy. Rendőrkapitányság őrizetbe vételét elrendelő határozatával szemben panaszt terjesztett elő, valamint a lakásán foganatosított házkutatással kapcsolatban megfogalmazott sérelmeit a Be. szabályai szerint a Gy. Városi Ügyészség, az Eu. tv. és a 36/2008. (OT 19.) ORFK utasítás alapján a megyei rendőrfőkapitány, valamint közigazgatási eljárás keretében a gy-i rendőrkapitány is kivizsgálta. A megyei rendőrfőkapitány megvizsgálta a panaszos azon sérelmeit is, amely S. Zs-vel és B. N-nel való konfliktusával összefüggésben indult eljárásra vonatkoznak.

A Testület a panasz fenti részei tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

2) A beadvány egyéb részei tekintetében a Testületnek abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a panaszt az arra jogosult személy terjesztette-e elő.

Az Rtv. imént idézett 92. §-ának (1) bekezdése alapján panasz előterjesztésére az a személy jogosult, akinek alapvető jogai az intézkedés, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazása során sérültek. A panaszos sérelmezte beadványában, hogy a feleségét is megbilincselve állították elő a szőlőültetvényen törtétek miatt. Tekintettel arra, hogy a panaszos feleségével szemben foganatosított intézkedés, illetve alkalmazott kényszerítő eszköz a panaszos alapvető jogát nem érintette, a Testület kizárólag a panaszost érintő rendőri fellépésre vonatkozóan folytatta le a vizsgálatát.

A panaszbeadvány a panaszos feleségére vonatkozó részei tekintetében tehát a Testület megállapította, hogy a beadványt nem a jogosult terjesztette elő.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye a II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez és jó hírnévhez, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz, valamint a XX. cikkében foglalt egészséghez fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

1) A Testület a panaszolt rendőri intézkedés kapcsán először az intézkedés jogalapját vizsgálta, azt, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszos előadta hogy 2012. szeptember 30-án a délelőtti órákban Gy. város külterületén járt a feleségével, abból a célból, hogy bort vásároljanak. Azonban a borospincék zárva voltak és a visszaúton észrevették, hogy egy már leszüretelt szőlőültetvényen néhány fürt szőlő lóg. Úgy gondolták, hogy – figyelemmel arra, hogy már leszüretelt területről van szó – egy pár fürt szőlőt kosarukba raknak és hazavisznek. Nem sokkal ezután megjelent a szőlőültetvény tulajdonosa, aki először a panaszos feleségét, majd a panaszost is bántalmazta. Ezután a szőlős gazda a zsebéből egy nagyméretű zsebkést vett elő, amelynek hatására a panaszos és a felesége megijedt, és a gépjárművökhöz siettek, amit magukra zártak és a helyszínről elhajtottak lakásukra. Hazaérkezésüket követően mintegy negyed óra múlva jelentek meg a rendőrök a lakásukon és közölték a panaszossal, hogy a szőlőültetvényen történtek miatt elő kell állítaniuk a rendőrségre.

Az intézkedő rendőrök jelentésükben előadták, hogy a szolgálatuk teljesítése során 10 óra 14 perckor utasítást kaptak a TIK-től, hogy menjenek a Gy. város külterületén lévő pincékhez, ahol felvették a kapcsolatot V. I. bejelentővel. V. I. a rendőröknek előadta, hogy az intézkedés napján 10 óra 40 perc körüli időben érkezett feleségével F. városrészre, amikor arra lett figyelmes, hogy szőlőültetvényükön egy nő szedi a szőlőt. Ezt követően V. I. a számára ismeretlen nőt kérdőre vonta, hogy milyen joggal szedi ő más szőlőjét, amelyre a nő azt felelte, hogy a tulajdonos engedélyével szedi itt a szőlőt. Ezután V. I. közölte a nővel, hogy ez az ő földje, és ő senkinek sem engedte meg, hogy szőlőjét szedjék. V. I. felszólította a nőt, hogy tegye le a kosarat, amibe a szőlőt szedte. Erre a nő a kosárban lévő szőlőt a földre öntötte, ezután pedig megjelent egy ismeretlen férfi a másik sorból, aki fegyvert tartott a kezében, és azt V. I.-re fogta és azt kiabálta, hogy megöllek. V. I. elmondása szerint ekkor a kezében lévő baltanyéllel kiverte a férfi kezéből a fegyvert. Ezt követően az ismeretlen férfi a nála lévő szőlőt a földre borította, felvette a fegyverét, majd egy szürke Peugeot márkájú személygépkocsival a szőlőültetvényről távozott. Ezt követően V. I. értesítette a rendőrséget. A kikerülő rendőrök a helyszínen adatgyűjtést végeztek, amely során meghallgatták Zs. L-t, aki előadta, hogy aznap 10 óra 40 perc körüli időben F-n található borospincéjéhez tartott, amikor észlelte, hogy V. I. a szőlőterületén tartózkodik, ahonnan egy szürke Peugeot típusú személygépkocsi sietve elhajt. V. I. megadta az ismeretlen személy által vezetett Peugeot típusú személygépkocsi rendszámát, és a járműnyilvántartó adatai alapján megállapítást nyert, hogy a jármű bejegyzett tulajdonosa a panaszos, akinek lakásán a rendőrök ezt követően megjelentek, és ott panaszost 11 óra 30 perckor vonták intézkedés alá, és annak keretében Rtv. 29. § (1) bekezdés I. fordulata alapján igazoltatták. A panaszos a rendőröknek elmondta,

hogy gépkocsijával valóban járt a F-n található szőlőültetvényen, ahol feleségével szőlőt szedtek, és elismerte a hangos szóváltást is, de tagadta, hogy a helyszínen fegyverrel fenyegetőzött volna. A panaszos ezt követően a rendőröknek több fegyvert is átadott.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak.

Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés szerint a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonosságát a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A hivatkozott rendelkezések egyértelműen rögzítik, hogy a rendőr köteles intézkedést kezdeményezni, ha jogellenes cselekményt megvalósító magatartást észlel, vagy ilyenről tájékoztatják. A rendőrségi iratok egyértelműen azt tartalmazzák, hogy a rendőrök a fegyveresen elkövetett garázdaság bűncselekményről, illetve lopással elkövetett tulajdon elleni szabálysértésről szóló sértetti bejelentés miatt jelentek meg a panaszos lakásán, és kezdeményeztek intézkedést.

A Btk. 271. § (1) bekezdése alapján garázdaság bűncselekményét követi el, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotráncozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ugyanezen szakasz (3) bekezdés c) pontja értelmében a büntetés büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a garázdaságot fegyveresen követik el.

A Szabs. tv. 177. § (1) bekezdés a) pontja értelmében, aki ötvenezer forintot meg nem haladó értékre lopást, sikkasztást, jogtalan elsajátítást, orgazdaságot követ el, úgyszintén, aki e cselekmények elkövetését megkísérli, szabálysértést követ el.

A Testület ezen a ponton utal töretlen gyakorlatára, amely szerint a szabálysértési és bűncselekményi tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési vagy nyomozó hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként szabálysértés vagy bűncselekmény gyanújára hivatkozik –, az alapjogkorlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a bűncselekmény elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e.

A Testület megítélése szerint a helyszínre kiérkezett rendőrök intézkedési kötelezettségét a bejelentés és a helyszínen V. I. és Zs. L. által elmondottak – amelyek a bejelentés valódiságát támasztották alá – egyértelműen megeremtették. A Testület a panaszossal szembeni rendőri fellépés jogszerűségének megítélésakor jelentőséget tulajdonított a panaszos lakásán talált fegyvereknek, és annak is, hogy a panaszos a rendőröknek elismerte, hogy feleségével valóban V. I. szőlőültetvényen járt, akivel hangos szóváltásba keveredett. Ugyan a panaszos arról nem számolt be a beadványában, sem a rendőrségnek, hogy a V. I-t fegyverrel

megfenyegette volna, de önmagában azon tény, hogy más tulajdonát képező területen engedély nélkül szedett szőlőt, már felveti a szabálysértés elkövetésének azt a minimális szintű gyanúját, amely rendőri intézkedést tesz szükségessé.

A Testület megítélése szerint egy szabálysértés, illetve egy bűncselekmény elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend, közbiztonság védelme érdekében fogatosított igazoltatást megalapozza.

Figyelemmel arra, hogy a panaszossal kapcsolatban megállapítható volt a rendőri intézkedéshez minimálisan szükséges gyanú fennállása, ezért a Testület megállapítása szerint a panaszossal szembeni intézkedés kezdeményezése és a panaszos igazoltatása az Rtv. 29. § (1) bekezdése I. fordulata alapján jogszerű volt, így nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga.

2) A panaszos sérelmezte, hogy az általa elkövetett cselekmény miatt előállították, annak ellenére, hogy életkorából (ő maga 69 éves) kifolyólag a szökésétől nem kellett a hatóságnak tartania. A panaszos szerint nem állt fenn a feleségével való összebeszélés, vagy a bűnisméltés lehetősége sem.

A rendőrségi iratok alapján előállítása jogalapja a fegyveresen elkövetett garázdaság bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja, valamint f) pontja volt, mivel a lopással elkövetett szabálysértés esetében a szabálysértési eljárás azonnal lefolytatható.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

A Testület ezen a ponton újfent hivatkozik töretlen gyakorlatára, amely szerint a bűncselekmény tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Eerre figyelemmel az adott helyzetben elsődlegesen az volt a feladata, hogy megítélje a megjelölt előállítási ok megalapozottságát, tehát azt, hogy az adott körülmények között fennállt-e a hivatkozott bűncselekmény elkövetésének az intézkedéshez szükséges, minimális gyanúja.

Fentebb a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos magatartása a rendőrök oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztetett, mivel fennállt a gyanúja annak, hogy a panaszos elkövette a fegyveresen elkövetett garázdaság bűncselekményét. Ennek keretében jogszerűen végezték el a rendőrök a panaszos igazoltatását, és a gyanú megléte ahhoz is megfelelő jogalapot szolgáltatott, hogy vele szemben előállítást fogatosítsanak.

Tekintettel arra, hogy az Rtv. a vizsgált esetre nem kötelező jelleggel, hanem lehetőségként írja elő előállítás alkalmazását, a jogalap meglétén túl a Testületnek azt is mérlegelni kellett, hogy az előállítás megfelelt-e az arányosság követelményének. Az arányossági követelményét az Rtv. 15. §-a előírt akképp rögzíti, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, továbbá több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A Testület álláspontja szerint a helyszínen tapasztaltak, a cselekmény tárgyi súlya, valamint hivatalból üldözendő volta, továbbá az, hogy a bűncselekmény megalapozott gyanúját kizárni csak további bizonyítási cselekmények (helyszíni szemle, kihallgatás, házkutatás) elvégzésével lehetett – amelyek mielőbbi foganatosításához a panaszosnak is érdeke fűződött –, **megalapozta és indokoltta tette a panaszos előállítását, ezáltal nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz való joga, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.**

Mivel a Testület a fentiek értelmében arra a megállapításra jutott, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja alapján jogszerűen került sor a panaszos előállítására, a hivatkozott törvényi rendelkezés f) pontjának teljesülését nem vizsgálta.

A Testület megjegyzi, hogy a panaszost az előállítás időtartalmával kapcsolatban nem érte jogsérelem, tekintettel arra, hogy a panaszos őrizetbe vételét utóbb elrendelték, amelynek időtartalmába az előállítás beleszámít.

3) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy jogszerűen történt-e a testi kényszer alkalmazása és a bilincselés végrehajtása az előállítás során.

A panaszos elmondása szerint a rendőrök vele szemben testi kényszerszerűen és bilincset alkalmaztak az előállítás helyiségbe történő beszállítása során, annak ellenére, hogy ő engedelmeskedett a rendőri utasításoknak. A panaszos a rendőri intézkedéssel szemben nem tanúsított sem szóban, sem fizikálisan ellenállást, mégis kezeit előre helyzetben megbilincselve állították elő.

Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról készített jelentés szerint a rendőrök az intézkedés során az Rtv. 48. § b) pontja alapján támadás megakadályozása érdekében, valamint c) pontja alapján szökés megakadályozása érdekében bilincset alkalmaztak, a rendőrök előzetes figyelmeztetést követően a panaszos kezeit előre bilincselték. A bilincset 2012. szeptember 30-án 11 óra 35 perctől 12 óráig alkalmazták a Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint kezek előre bilincselésével.

Az összefoglaló jelentés alapján a panaszos lakásán nagyszámú, összesen öt rendőr foganatosított intézkedést a tekintettel arra, hogy fegyveres elkövetésről tettek bejelentést. Az intézkedés eredményes befejezéséhez a bilincselés alkalmazása is elegendőnek bizonyult, ezért nem is merült fel az intézkedő rendőrökben, hogy szükség lehet további kényszerítő eszköz alkalmazására. Így a panaszossal szemben nem került sor testi kényszer alkalmazására, mivel folyamatosan együttműködő volt, a rendőrök utasításait követte, és az intézkedésnek nem szegült ellen. A kapitányságvezető elmondása szerint a panaszos az intézkedő rendőrök előtt nem ismeretlen, mert több büntetőeljárás is folyt vele szemben. Ennek során elmeorvosi vizsgálata is megtörtént, melyben a kirendelt szakértő megállapította, hogy a panaszos személyiségzavaros, elméjének kóros működése állapítható meg. A szakértői vélemény alapján a panaszos önvédelmi és vadászfegyvereit bevonták. Az intézkedő rendőrök ennek tudatában intézkedtek vele szemben, így joggal számíthattak az esetleges támadására, tekintettel pszichés problémáira.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszerszerűen) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 40. §-a az Rtv. rendelkezéseit az alábbiakkal egészíti ki. A hivatkozott jogszabályhely (1) bekezdése szerint a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfelfejtással alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés

abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A (2) bekezdés szerint a testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A bilincs alkalmazásának szabályait az Rtv. 48. § rendezi. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére. A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdése szerint „bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő. A (6) bekezdés a) pontja szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől. A (7) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, fálnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Mivel a rendőri jelentések következetesek abban, hogy panaszossal szemben a rendőrök nem alkalmaztak testi kényszert, illetve a panaszos beadványában sem részletezi azt, hogy miben

nyilvánult meg a kényszerítő intézkedés foganatosítása, ezért **a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a panaszossal szemben nem került sor testi kényszer alkalmazására.**

A Testület a panaszos bilincselésének vizsgálatakor annak tulajdonított jelentőséget, hogy a rendőrség a panaszos előadását alátámasztva a panaszos együttműködő magatartásáról számolt be. Mivel a panaszos az intézkedés során nem tanúsított ellenállást, és nem állt fenn támadásnak vagy szökésének veszélye, ezért a Testület úgy találta, hogy nem volt olyan körülmény, ami a testi kényszernél nagyobb korlátozással járó kényszerítő eszköz alkalmazását indokolta volna. A Testületnek a panaszos az intézkedés során tanúsított viselkedéséből kellett kiindulnia, így nem lehetett arra tekintettel, hogy korábban vele szemben büntetőeljárást indítottak. A Testület nem értékelhette a panaszos személyiségzavarát, illetve elméjének kóros működését, egyrészt azért, mert erre utaló magatartást nem tanúsított az intézkedés során, másrészt azért, mert a megküldött rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszos igazságügyi orvosszakértői vizsgálatát csak az intézkedés napját követően, 2012. októberében rendelték el. A Testület figyelemmel volt továbbá a nagyszámú rendőri erőre is abból kiindulva, hogy öt rendőr minden bizonnyal a 69 éves panaszos ellenszegülését testi erővel is meg tudta volna törni.

A fentiek alapján a Testület az intézkedő rendőrök előadásában nem tudott feltárni olyan elemet, ami a konkrét esetben a fokozatosság elvére is figyelemmel a bilincs alkalmazását megalapozta volna, ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök őt megbilincselve kísérték az utcán a járókelők szeme láttára a szolgálati gépjárműhez. A panaszos állítása szerint a járókelők napokig az esetről beszéltek, ami lelkileg komoly sérülést okozott a panaszosnak.

A Testület gyakorlata szerint a panaszos bilincselésének jogellenessége minden további a bilincselésből következő és ahhoz kapcsolódó rendőri fellépést jogszerűtlenné tesz. Ezért a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos emberi méltósága, és a jó hírnévhez való joga sérült azáltal, hogy rendőrök őt megbilincselve kísérték az utcán a járókelők szeme láttára a szolgálati gépjárműhez.

5) A panaszos előadta, hogy sérüléseit jelezte a rendőröknek, akik erről nem vettek tudomást. A panaszos orvosi segítséget az előállító helyiségben egyszer kapott, mivel cukorbetegségével összefüggő gyógyszerekhez nem jutott hozzá. Az előállító helyiségben a panaszos 11 órától körülbelül 19 óráig tartózkodott, ezt követően beszállították az e-i kórházba, majd onnét a megyei kapitányság fogdájába.

Az összefoglaló jelentés tanúsága szerint bilincs alkalmazása során az intézkedő rendőrök tudtak arról, hogy a sértett a fegyverrel fenyegetőző panaszos kezéből egy karóval kiverte a fegyvert a bűncselekmény elkövetése során, így azon sérülés keletkezhetett. A panaszos lakásán történt intézkedéssel és az egész előállítással kapcsolatban nem élt panasszal, illetve nem jelezte a kezének oly fokú sérülését, amely a bilincs alkalmazásának mellőzését tette volna indokolttá. Az intézkedő rendőrök a bilincs alkalmazása során mérlegelték a sérüléseit, de tekintettel a fent leírt pszichés problémáira úgy ítélték meg, hogy szükséges és indokolt a bilincs alkalmazása. A jelentés arról számol be, hogy a panaszos orvosi vizsgálatára Gy. városban az előállító helyiségben körülbelül 19 óra 25 perctől 20 óráig került sor, amely során a vizsgálatot lefolytató orvos traumatológiai vizsgálat lefolytatását látta indokoltnak a

befogadás előtt. Mivel Gy-n traumatológiai osztály nincs, ezért vagy a h-i vagy az e-i kórházba kellett beszállítani a panaszost. Ennek megszervezése sok telefonos egyeztetést követően sikerült, és célszerűsége miatt – mivel a befogadás is a MRFK e-i fogdájában történt – E. városban került sor a vizsgálatra. A panaszos az őrizetbe vétel kihirdetését követően rosszul lett, panaszok kezdtek jelentkezni, mivel leesett a vércukorszintje. A kihívott orvosi ügyelet megállapította, hogy a panaszos szimulál, és ezt az eljáró orvos közölte a szolgálatparancsnokkal.

A „Nyilatkozat” elnevezésű formanyomtatvány szerint a panaszos az eljárás során sérülést nem szenvedett, nincs azonnali ellátást igénylő egészségügyi problémája, és tudomása szerint nem szenved fertőző betegségben. Szintén „Nyilatkozat” elnevezésű formanyomtatvány rögzíti, a panaszos cukorbeteg, azonban nincsen azonnali ellátást igénylő egészségügyi problémája. A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta a panaszos azon nyilatkozatát is, amely szerint az átkísérésének egészségügyi akadálya nincs, orvosi vizsgálatra nem tartott igényt, a fogdában sérülést nem szenvedett, nem bántalmazták, és panasza sincs.

Az intézkedés napján a rendőrség által megküldött, a panaszos orvosi vizsgálatáról készült dokumentum feltünteti, hogy panaszos bal válla és bal kezén lévő ujjá fáj, és mozgásban korlátozott. Az irat rögzíti, hogy a panaszos cukorbeteg.

Az orvosi ügyelet által 2012. szeptember 30-án 19 óra 50 perckor kiállított ambuláns napló a panaszos bal felkarján és bal kezének ujján tüntet fel sérülést.

Az intézkedés napján kiállított orvosi vélemény szerint a panaszos külsérelmi nyomokkal rendelkezik, ennek ellenére fogdában elhelyezhető. Intézkedésként az e-i kórház Sürgősségi Betegellátó Osztályán készített röntgen vizsgálat van feltüntetve.

A 2012. szeptember 30-én 22 óra 34 perckor készített ambuláns lap és röntgen lelet az alábbiakat rögzíti. A panaszost rendőrségi kísérettel érkezik a kórházba, mivel általa ismeretlen személy bántalmazta. Bal válla és keze sérült, bal kezének gyűrűsujján izülete duzzadt és bevérzett.

Az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontja alapján fogvatartott az, akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (őrizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett).

Mivel a panaszos a hivatkozott rendelkezés értelmében az előállítás kezdetétől fogvatartott, ezért a rendőrség a panaszos sérülései miatt fennálló orvosi ellátási kötelezettségére az Rtv. 18. § (2) bekezdését kell alkalmazni, amelynek értelmében a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.

A Testület megítélése szerint annyi bizonyosan megállapítható, hogy az eljáró rendőrök intézkedésük során tudták azt, hogy a panaszos keze sérült, azonban a helyszínen nem biztosították a panaszos orvosi ellátását, a panaszos orvosi vizsgálatára az intézkedés megkezdése után 8 órával került sor cukorbetegségével összefüggésben. Az eset megítélése kapcsán a Testület annak tulajdonított jelentőséget, hogy a panaszos az előállítása során végig úgy nyilatkozott a rendőröknek, hogy nincs egészségügyi problémája, amelyből

kiindulva a rendőrök nem érzékelhették, hogy a panaszos orvosi vizsgálata szükséges a kezén lévő sérülések miatt. A Testület a panaszos cukorbetegségével összefüggésben arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrök biztosították a panaszos orvosi ellátását, mivel maga a panaszos írta azt beadványában, hogy kapott az előállító helyiségben orvosi segítséget, mivel cukorbetegségével összefüggő gyógyszerekhez nem jutott hozzá.

A fentiek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy a rendőrök eleget tettek-e az Rtv. 18. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettségüknek, ezért nem sérült a panaszos egészséghez fűződő alapvető joga.

6) A panaszos elmondása szerint az előállításról nem kapott semmiféle igazolást.

Az összefoglaló jelentés alapján az előállításról készült igazolás, de az nem került átadásra a panaszosnak, mivel nem szűnt meg az előállítása az őrizetbe vétele miatt. Az igazolást az E. Városi Bíróság végzése tartalmazza, amely az előállítás kezdő és befejező időpontját rögzíti.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerint az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

A Testület megítélése szerint az előállítás időtartamáról készített igazolást pótolja a szabálysértési őrizet megsemmisítő végzés – amelynek egy példányát maga a panaszos küldte meg a Testület részére –, mert az megjelöli az előállítás kezdő és befejező időpontját.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszos tisztességes eljárásához fűződő joga nem sérült.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy jogszerű volt a panaszossal szemben fogyanatosított igazoltatás és előállítás, ezért nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez, illetve személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga. A Testület megállapította ugyanakkor, hogy az előállítás során végrehajtott bilincseléssel összefüggésben sérült a panaszos emberi méltósághoz, valamint jó hírnévhez fűződő joga. A Testület megítélése szerint a rendőrök eleget tettek-e az Rtv. 18. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettségüknek, ezért nem sérült a panaszos egészséghez fűződő alapvető joga, valamint nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához fűződő joga az előállítás időtartamáról készült igazolással összefüggésben sem.

A megvalósult alapjogsértés a Testület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokolttá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2013. augusztus 1.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET